

RAADSBRIEF

Aan: Gemeenteraad Montferland

Onderwerp: Raadsbrief Vervolg opvang asielzoekers

Portefeuillehouder: Burgemeester Fellingner

Telefoonnummer: (0316) 291 562

Datum: 26-11-2025

Registratienummer: 25int02686

Geachte gemeenteraad,

Tijdens de raadsactiviteit op 17 november 2025 hebben wij uw raad geïnformeerd over de stand van zaken rond de opvang van 250 asielzoekers in de gemeente Montferland. Met deze raadsbrief brengen wij u nader op de hoogte.

Aanleiding en tijdslijn

Op 1 februari 2024 is de Wet spreading asielzoekers in werking getreden. Op basis van de provinciale en subregionale afstemming binnen de Achterhoek is Montferland aangewezen voor de opvang van 250 asielzoekers. Dit is bevestigd in het verdeelbesluit van de minister van Asiel & Migratie d.d. 20 december 2024. Hierin is ook vastgelegd dat Montferland geen alleenstaande minderjarige vreemdelingen opvangt.

Op 12 december 2024 heeft uw raad het Participatie- en Communicatieplan opvang Didam vastgesteld met de volgende punten:

- Er wordt opvang gerealiseerd voor maximaal 250 personen;
- Didam is de kern;
- De gronden die voor woningbouw zijn bedoeld worden niet gebruikt voor opvang.

Daarnaast hebben we aangegeven dat er een klankbordgroep voor omwonenden wordt opgericht. Na vaststelling van het plan door uw raad op 12 december 2024 is een breed participatietraject uitgevoerd met een digitale terugkoppeling van de enquête uitkomsten op 15 april 2025. Aan de enquête hebben ongeveer 2.200 inwoners uit Didam, Loil en Nieuw-Dijk meegedaan en 270 panelleden van Montferland Spreekt hebben hun mening gegeven.

Gedurende de periode april-oktober 2025 heeft de gemeente ongeveer 144 locaties onderzocht. Veel locaties vielen af wegens financiële onhaalbaarheid, ruimtelijke of ecologische beperkingen, beperkte bereikbaarheid of ontsluiting, veiligheids- of verkeersknelpunten, geplande woningbouw of omdat eigenaren niet bereid waren hun grond of gebouwen beschikbaar te stellen.

Op 8 juli 2025 zijn er met het college verschillende mogelijkheden en financiering van een opvanglocatie besproken. Daarin werd duidelijk dat voor alle opvangvormen eerst een afspraak met het COA gemaakt moest worden. Voor een opvanglocatie in eigen beheer ontbrak op dat moment de wettelijke grondslag voor toezicht en inspectie. Het normbedrag en de financiering was op dat moment ook nog niet duidelijk. De optie om een asielopvang in eigen beheer te starten, was gezien de risico's niet langer mogelijk. Het college heeft daarom gekozen voor een reguliere opvang met exploitatie en beheer door het COA.

Het COA kan de gemeente volledig ontzorgen bij een capaciteit van 300 plekken. Dat maakt dat meerdere kleinere locaties in ieder geval niet langer haalbaar zijn. Gemeente Montferland houdt vast aan de taakstelling van 250 opvangplaatsen. Daarbij willen wij inzetten op het full service concept van het COA, zodat wij als gemeente volledig worden ontzorgd. Hierover moeten nadere gesprekken plaatsvinden met het COA.

Het COA heeft ook aangegeven dat er geen doelgroep beperking meer toegepast kan worden. Dat houdt in dat het COA niet kan garanderen dat er geen veilige landers naar Montferland komen. Dit thema met betrekking tot openbare orde en veiligheid heeft onze volledige aandacht.

Stand van zaken per 17 november 2025 en verder

Het COA heeft drie locaties onderzocht. Twee locaties zijn door het COA als ongeschikt beoordeeld. De belangrijkste redenen hiervoor waren onder andere veiligheidsaspecten, geluidsoverlast, stikstofbelasting, beperkte bereikbaarheid van voorzieningen en problemen met ontsluiting van het terrein. De andere locatie had potentie maar bleek financieel niet haalbaar. Er is op dit moment geen geschikte en beschikbare locatie in Didam. Er zijn de afgelopen periode twee locaties buiten Didam aangedragen maar die lijken vooralsnog om uiteenlopende redenen niet haalbaar.

Inmiddels is een eerste bijeenkomst met de huidige klankbordgroep gepland op 19 december 2025.

Taakstelling en tijdspad

Gemeente Montferland heeft op basis van het verdeelbesluit d.d. 20 december 2024 een taakstelling om 250 asielzoekers op te vangen binnen de wettelijke cyclus van twee jaar na afgifte van het verdeelbesluit.

Wij hebben een eigen meldingsplicht om de minister z.s.m. te informeren over feiten of onvoorziene omstandigheden die leiden tot vertraging.

Daarnaast wordt vanuit de Provinciale Regie Tafel Gelderland voor het einde van dit jaar nog gerapporteerd aan de minister over de voortgang. Consequenties zijn op voorhand niet aan te geven. Deze volgen uit het traject van het interbestuurlijk toezicht door het ministerie. De verwachting is dat gemeenten begin 2026 hierover een brief van het ministerie ontvangen. Voor 1 februari 2026 volgt een nieuwe capaciteitsraming voor de tweede cyclus van de Spreidingswet. Hoe eventuele achterstanden in de nieuwe cyclus worden meegenomen is nog niet duidelijk. Wij informeren uw raad hierover zodra er meer bekend is.

Consequenties

Omdat er nog geen locatie beschikbaar is en we opnieuw moeten zoeken naar een geschikte locatie, heeft dit gevolgen voor de planning om aan onze taakstelling te voldoen. Wij willen wel zo snel mogelijk stappen zetten om verdere vertraging te beperken.

Vervolgtraject

1. In januari 2026 vindt op uw verzoek een werk-/informatiesessie plaats. Het COA sluit hierbij eveneens op uw verzoek aan. In deze bijeenkomst informeren wij u over de stand van zaken op dat moment, en kan uw raad de eerder vastgestelde kaders actualiseren naar de nieuwe situatie.
2. Na de werk-/informatiesessie leggen wij een raadsvoorstel aan u voor met beslispunten ten aanzien van de kaders in relatie tot het zoekgebied, de samenstelling van de klankbordgroep en het vervolg op de enquête.
3. Als er in de periode tot de werk-/informatiesessie actief nieuwe locaties worden aangeboden, gaan wij deze serieus beoordelen in afstemming met het COA.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Montferland
de secretaris, de burgemeester,

B.F.M. Booltink

A.C.V. Fellingier

